

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.021.02.2022

Maciej Jankiewicz
Prezes Zarządu
PGE Energia Ciepła SA
ul. Złota 59
00-120 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/016 – Funkcjonowanie rynku mocy w systemie elektroenergetycznym

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	PGE Energia Ciepła SA, ul. Złota 59, 00-120 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Jankiewicz – Prezes Zarządu ² od 1 maja 2023 r. Poprzednio funkcję Prezesa pełnili: - Przemysław Kołodziejak – Prezes od 13 lutego 2021 r. do 30 kwietnia 2023 r., Wiceprezes Zarządu pełniący obowiązki Prezesa od 24 lutego 2020 r. do 12 lutego 2021 r. - Wojciech Dąbrowski – Prezes od 8 listopada 2017 r. do 19 lutego 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja obowiązków związanych z udziałem dostawcy mocy w aukcji mocy; 2. Realizacja zadań związanych z wykonywaniem zobowiązań zawartych w umowach mocowych 3. Efekty uczestnictwa w rynku mocy
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2022 (I połowa) ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	Monika Białogrodzka, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/152/2022 z 10 maja 2022 r. Magdalena Bylińska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/177/2022 z 19 grudnia 2022 r. Adam Czugajewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/151/2022 z 10 maja 2022 r.

(akta kontroli str.1-6, 210-211)

¹ Dalej: PGE lub Spółka.

² Dalej: Prezes.

³ Z uwzględnieniem dowodów i faktów wykraczających poza ten okres, mających wpływ na kontrolowane obszary.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

Spółka wywiązała się z obowiązku zgłoszenia do rejestru wszystkich posiadanych wytwórczych jednostek fizycznych o mocy co najmniej 2 MW oraz prawidłowo wykonała obowiązki związane z udziałem w aukcjach rynku mocy.

Prawidłowo realizowała zawarte umowy mocowe oraz wypełniała obowiązki sprawozdawcze i informacyjne wobec operatora⁶. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji przez Spółkę transakcji na rynku wtórnym.

Prawidłowe było również wywiązywanie się z obowiązków związanych z rozliczeniami wynikającymi z realizacji umów mocowych. Spółka w kontrolowanym okresie nie była zobligowana do składania oświadczeń w kwestii limitów emisji. Na etapie planowania nowych jednostek rynku mocy potencjalne przychody z tytułu realizacji umów mocowych były brane pod uwagę przy kalkulacji stopy zwrotu z tych inwestycji.

W badanej próbie 10 inwestycji, podjętych w celu realizacji zawartych wieloletnich umów mocowych, wystąpił jeden przypadek rezygnacji przez Spółkę z budowy nowej jednostki rynku mocy w formule zgłoszonej we wniosku o certyfikację do aukcji głównej, ze względu na otrzymaną w przetargu ofertę realizacji tej inwestycji za kwotę znacząco przekraczającą założone nakłady. Brak realizacji tej inwestycji może skutkować rozwiązaniem umowy mocowej i utratą kwoty zabezpieczenia z chwilą niewykazania poniesienia co najmniej 10% zadeklarowanych nakładów i zawarcia umów o wartości co najmniej 20% zadeklarowanych nakładów do stycznia 2024 r. W odniesieniu do pozostałych badanych inwestycji nie stwierdzono okoliczności, które stwarzałyby ryzyko nieterminowego rozpoczęcia realizacji zawartych umów mocowych.

W działalności Spółki stwierdzono nieprawidłowość polegającą na uzyskaniu negatywnego wyniku testowego okresu zagrożenia w jednym na 16 przypadków, w wyniku dostarczenia 197,935 MW, tj. o 1,03% mniej niż deklarowany obowiązek o wartości 200 MW, co z uwagi na incydentalny charakter nie miało negatywnego wpływu na jej działalność w kontrolowanym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja obowiązków związanych z udziałem dostawcy mocy w aukcji mocy.

1.1. Wykonanie obowiązku zgłoszenia jednostki wytwórczej do certyfikacji

Zgodnie z art. 11 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy⁷ udział w certyfikacji ogólnej jest obowiązkowy dla właścicieli jednostek fizycznych wytwórczych istniejących, których moc osiągalna brutto jest nie mniejsza niż 2 MW. Zgodnie z art. 94 ust. 1 i art. 3 ust. 2 ww. ustawy⁸ certyfikacja ogólna w roku 2018 kończyła się 29 maja 2018 r. oraz nie później niż w dziesiątym tygodniu każdego z lat 2019-2021 i w jedenastym tygodniu roku 2022.

Według stanu na 3 kwietnia 2018 r. oraz 1 stycznia lat 2019-2022 Spółka była w posiadaniu odpowiednio: 26, 35, 27, 27 i 30 fizycznych jednostek wytwórczych o mocy osiągalnej brutto co najmniej 2 MW, których łączna moc osiągalna w kolejnych latach⁹ wynosiła odpowiednio: 3208,57 MW; 4027,17 MW, 2225,77 MW; 2203,926 MW i 2397,026 MW. Spółka terminowo zgłosiła te jednostki do certyfikacji ogólnej i uzyskała wpis do rejestru rynku mocy, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy.

(akta kontroli str. 13-17)

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz.1854, ze zm.; dalej: ustawa lub ustawa o rynku mocy.

⁸ Art. 3 ust. 2 zmieniony z dniem 1 września 2021 r. przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o rynku mocy oraz niektórych innych ustaw - Dz.U.2021 poz.1505, dalej: ustawa zmieniająca.

⁹ Według stanu na 1 stycznia danego roku.

1.2. Wykonanie obowiązków związanych z udziałem w aukcjach mocy

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o rynku mocy właściciel jednostki wytwórczej w certyfikacji do aukcji głównej lub do aukcji dodatkowych składa operatorowi wnioski o utworzenie jednostki rynku mocy¹⁰ i dopuszczenie jej do aukcji głównej lub do aukcji dodatkowych lub dopuszczenie do udziału w rynku wtórnym. Wymagane elementy wniosku określa art. 19 ustawy.

Szczegółowym badaniem w zakresie prawidłowości wypełniania obowiązków związanych z udziałem jednostek wytwórczych w aukcjach rynku mocy objęto 19 wniosków o certyfikację do aukcji dla 12 jednostek rynku mocy¹¹. Wszystkie badane wnioski zawierały dane określone w art. 19 ustawy. Zgłoszenie do aukcji jednostek planowanych zostało poprzedzone ich zgłoszeniem do certyfikacji ogólnej, zgodnie z art. 15 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 13-17)

Zgodnie z art. 26 ust. 1 i 2 ustawy o rynku mocy w odniesieniu do nowej jednostki rynku mocy wytwórczej, operator wydaje certyfikat warunkowy, który uprawnia dostawcę mocy do udziału w aukcji mocy po ustanowieniu na rzecz operatora zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w art. 50 ustawy. Dla wszystkich czterech nowych (planowanych) jednostek¹² zgłoszonych do aukcji dla dostaw na lata 2026-2042 Spółka terminowo wniosła zabezpieczenie w formie poręczenia w kwotach odpowiednio: 1 965 401 zł, 5 903 814 zł, 258 000 zł i 6 020 000, tj. zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Energii z 3 września 2018 r. *w sprawie zabezpieczenia finansowego wnoszonego przez dostawców mocy oraz uczestników aukcji wstępnych*¹³.

(akta kontroli str. 23-24, 34)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa
kontrolowanej
działalności

Spółka prawidłowo wywiązała się z obowiązku zgłoszenia do rejestru wszystkich posiadanych wytwórczych jednostek fizycznych o mocy co najmniej 2MW oraz prawidłowo wykonała obowiązki związane z udziałem w aukcjach rynku mocy.

OBSZAR

2. Realizacja zadań związanych z wykonywaniem zobowiązań zawartych w umowach mocowych

2.1. Realizacja zadań inwestycyjnych związanych z budową lub modernizacją jednostek wytwórczych w celu wypełnienia obowiązku mocowego wynikającego z zawartych umów

W kontrolowanym okresie Spółka w celu wykonania obowiązku mocowego realizowała inwestycje związane z budową 4 nowych fizycznych jednostek wytwórczych¹⁴, których uruchomienie zaplanowano odpowiednio na: 30 września 2024 r., 5 grudnia 2025 r., 30 czerwca 2023 r. i 30 kwietnia 2024 r., oraz modernizowała 23 istniejące fizyczne jednostki wytwórcze, przy czym w latach 2018-2021 zakończono modernizację 6 jednostek, a zakończenie modernizacji pozostałych zaplanowano na okres od 30 listopada 2022 r. do 12 grudnia 2025 r. Modernizację jednej jednostki¹⁵, objętej wieloletnią umową mocową na zasadach jednostki modernizowanej, zakończono w 2016 r.

(akta kontroli str. 109-110)

¹⁰ Dalej także JRM.

¹¹ Jednostki nowe (planowane) nr 135, 646, 649 i 650, jednostki istniejące nr 156 i 302 oraz modernizowane jednostki istniejące nr 130, 156, 183, 184, 237, 241, 302 i 305 o łącznej mocy osiągalnej brutto 1062,5 MW.

¹² nr 135, 646, 649 i 650

¹³ Dz. U. z 2018 r., poz. 1730.

¹⁴ nr 135, 646, 649 i 650.

¹⁵ JRM nr 241.

Szczegółowym badaniem objęto próbę 10 jednostek, co do których Spółka realizowała zadania inwestycyjne na potrzeby realizacji umów mocowych, z tego 4 jednostki nowe (planowane)¹⁶ i 6 jednostek będących w posiadaniu Spółki na 30 czerwca 2022 r., które osiągnęły w latach 2021-2022 (I połowa) najwyższe przychody z realizacji umów mocowych¹⁷, według stanu na 31 grudnia 2022 r.

Modernizacja dwóch objętych badaniem jednostek zakończyła się w terminie wskazanym we wniosku o certyfikację do aukcji głównej. Modernizacja jednostki nr 156 zakończyła się 31 grudnia 2018 r., tj. przed rozpoczęciem okresu umowy na lata 2021-2027 dla mocy 74 MW. Modernizacja jednostki nr 173 zakończyła się 30 listopada 2022 r., tj. przed rozpoczęciem okresu umowy na lata 2025-2031 dla mocy 161,6 MW;

We wniosku o certyfikację do aukcji na lata 2026-2032 zaplanowano zakończenie modernizacji jednostki nr 130 na 31 października 2025 r. oraz poniesienie łącznych nakładów netto w kwocie [...] ¹⁸, w tym [...] ¹⁹ do końca 2022 r. Do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady netto w kwocie [...] ²⁰, z czego na 31 grudnia 2022 r. przedstawiono do rozliczenia z operatorem nakłady netto na łączną kwotę [...] ²¹. Planowany termin zakończenia modernizacji nie uległ zmianie. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. jednostka była w stanie zademonstrować możliwość realizacji obowiązku mocowego w wielkości określonej w umowie.

We wniosku o certyfikację do aukcji na lata 2024-2028 zaplanowano zakończenie modernizacji jednostki nr 183 na 31 grudnia 2022 r. oraz poniesienie łącznych nakładów netto w kwocie [...] ²², w tym [...] ²³ do końca 2022 r. Planowany termin zakończenia modernizacji wydłużył się do 31 grudnia 2023 r. Do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady netto w kwocie [...] ²⁴, co stanowi spełnienie wymaganego poziomu nakładów dla osiągnięcia tzw. operacyjnego kamienia milowego, o którym mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. jednostka była w stanie zademonstrować możliwość realizacji obowiązku mocowego w wielkości określonej w umowie.

We wniosku o certyfikację do aukcji na lata 2024-2030 zaplanowano zakończenie modernizacji jednostki nr 184 na 31 grudnia 2023 r. oraz poniesienie łącznych nakładów netto w kwocie [...] ²⁵, w tym [...] ²⁶ do końca 2022 r. Do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady netto w kwocie [...] ²⁷, co stanowi spełnienie wymaganego poziomu nakładów dla osiągnięcia operacyjnego kamienia milowego. Planowany termin zakończenia modernizacji skrócił się do 2 października 2023 r. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. jednostka była w stanie zademonstrować możliwość realizacji obowiązku mocowego w wielkości określonej w umowie.

¹⁶ JRM nr 135, 646, 649 i 650.

¹⁷ JRM nr 130, 156, 173, 183, 184 i 185.

¹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902, dalej: uodip) oraz art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233, dalej: uoznk) NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

¹⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

We wniosku o certyfikację do aukcji na lata 2024-2030 zaplanowano zakończenie modernizacji jednostki nr 185 na 31 grudnia 2022 r. oraz poniesienie łącznych nakładów netto w kwocie [...]²⁸, w tym [...]²⁹ do końca 2022 r. Do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady netto w kwocie [...]³⁰, co stanowi spełnienie wymaganego poziomu nakładów dla osiągnięcia operacyjnego kamienia milowego. Planowany termin zakończenia modernizacji wydłużył się do 31 grudnia 2023 r. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. jednostka była w stanie zademonstrować możliwość realizacji obowiązku mocowego w wielkości określonej w umowie.

Umowę na budowę jednostki nr 135, dla której okres obowiązywania zawartych umów mocowych określono na lata 2026-2042, zawarto 26 września 2022 r., tj. 3 miesiące po pierwotnie zakładanym terminie, a zakończenie zaplanowano na 26 stycznia 2025 r., tj. 4 miesiące po pierwotnie zaplanowanym terminie. Łączne nakłady netto we wniosku o certyfikację do aukcji zaplanowano na kwotę [...]³¹, natomiast do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady w łącznej kwocie [...]³² netto, których do 31 grudnia 2022 r. nie przedstawiono operatorowi do rozliczenia. Nie stwierdzono okoliczności wskazujących na zagrożenie nieterminowego rozpoczęcia realizacji zawartej umowy mocowej.

Umowę na budowę jednostki nr 649, dla której okres obowiązywania zawartych umów mocowych określono na lata 2026-2042, zawarto 11 marca 2022 r., tj. 2 miesiące po pierwotnie zakładanym terminie, a zakończenie zaplanowano na 11 września 2023 r., tj. 2 miesiące po pierwotnie zaplanowanym terminie. Łączne nakłady netto we wniosku o certyfikację do aukcji zaplanowano na kwotę [...]³³, natomiast do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady w łącznej kwocie [...]³⁴ netto, których do 31 grudnia 2022 r. nie przedstawiono operatorowi do rozliczenia. Nie stwierdzono okoliczności wskazujących na zagrożenie nieterminowego rozpoczęcia realizacji zawartej umowy mocowej.

Umowę na budowę jednostki nr 650, dla której okres obowiązywania zawartych umów mocowych określono na lata 2026-2042, zawarto zgodnie z planowanym terminem, tj. 23 czerwca 2021 r., a zakończenie zaplanowano na 30 kwietnia 2024 r. Łączne nakłady netto we wniosku o certyfikację do aukcji zaplanowano na kwotę [...]³⁵, natomiast do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła nakłady w łącznej kwocie [...]³⁶ netto, których do 31 grudnia 2022 r. nie przedstawiono operatorowi do rozliczenia. Nie stwierdzono okoliczności wskazujących na zagrożenie nieterminowego rozpoczęcia realizacji zawartej umowy mocowej.

Na budowę jednostki nr 646, o mocy 152 MW, dla której okres obowiązywania zawartych umów mocowych określono na lata 2026-2042, nie zawarto umowy (zaplanowanej na 15 grudnia 2022 r., z terminem zakończenia na 5 grudnia 2025 r.), ponieważ w przeprowadzonym przez Spółkę przetargu na realizację inwestycji jedyna złożona oferta (1 945 979 tys. zł) przekroczyła zaplanowane nakłady (983 000 tys. zł).

²⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Kosztorys inwestycji został sporządzony 10 lutego 2022 r., a ogłoszenie o przetargu opublikowano 6 kwietnia 2022 r. Inwestycja ta nie będzie realizowana w formule przewidzianej we wniosku o certyfikację do aukcji, tj. bloku gazowo-parowego, w związku z czym nie określono harmonogramu kolejnych działań z nią związanych. Umowa mocowa, zawarta 20 grudnia 2021 r., ulegnie rozwiązaniu z mocy prawa, w trybie art. 46 ust. 1 w zw. z art. 52 ust. 1, jeżeli Spółka w ciągu 24 miesięcy od ogłoszenia ostatecznych wyników aukcji nie przedłoży operatorowi dokumentów potwierdzających poniesienie co najmniej 10% wymaganych nakładów inwestycyjnych i zawarcie umów związanych z inwestycją o łącznej wartości wynoszącej co najmniej 20% wymaganych nakładów inwestycyjnych. Konsekwencją rozwiązania umowy, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy, będzie realizacja ustanowionego przez Spółkę zabezpieczenia finansowego w kwocie 5 903 814 zł. Prezes wyjaśnił, że Spółka przewiduje optymalizację technologiczną dla tej inwestycji i planuje uruchomić nowe postępowanie przetargowe dla innej technologii, prawdopodobnie silników gazowych i odnawialnych źródeł energii, co mogłoby umożliwić realizację tej inwestycji w pierwotnie planowanej lokalizacji do roku 2026. Według stanu na 7 marca 2022 r. Spółka przygotowywała dokumentację przetargu, który miałby zostać ogłoszony w kwietniu 2023 r. Moc planowanej jednostki nie przekroczy 49,9 MW, a technologia ma zostać oparta na agregatach kogeneracyjnych z silnikami gazowymi zasilanymi gazem ziemnym.

[akta kontroli str. 13-22, 32-33, 106-125, 131-203, 212-219]

2.2. Wypełnianie obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych wynikających z umowy mocowej

W kontrolowanym okresie (według stanu na 1 listopada 2022 r.) Spółka na lata 2021-2042 zawarła 75 umów mocowych w ramach aukcji głównych, 32 umowy w ramach aukcji dodatkowych i [...] ³⁷ umów na rynku wtórnym. Umowy wieloletnie (na okres od 5 do 17 lat) zawarto dla 24 modernizowanych i 4 nowych (planowanych) jednostek mocy.

(akta kontroli str. 13-19)

Szczegółowym badaniem objęto realizację umów mocowych dla 8 jednostek modernizowanych i 4 planowanych ³⁸. W przypadku 6 badanych umów dotyczących jednostek modernizowanych Spółka, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 52 ust. 1 ustawy o rynku mocy, w ciągu 12 miesięcy od ogłoszenia ostatecznych wyników aukcji mocy przedstawiła operatorowi dokumenty potwierdzające poniesienie nakładów finansowych w wysokości co najmniej 10% całkowitych planowanych nakładów na modernizację i zawarcia umów związanych z inwestycją o łącznej wartości wynoszącej co najmniej 20% całkowitych planowanych nakładów finansowych (tzw. finansowy kamień milowy), a dla 2 badanych umów nie upłynął termin do złożenia powyższych dokumentów.

Spośród 6 umów dotyczących jednostek, które osiągnęły finansowy kamień milowy, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z pkt. 4.1.3 Regulaminu Rynku Mocy ³⁹ Spółka terminowo przedłożyła operatorowi półroczne raporty inwestycyjne przedstawiający aktualny stan 4 inwestycji ⁴⁰, natomiast przedłożenie raportów dotyczących 2 inwestycji ⁴¹ było bezprzedmiotowe ze względu na zakończenie ich realizacji przed terminem do złożenia raportów. Zawarte w raportach dane dotyczące nakładów poniesionych na inwestycje były zgodne z faktycznie poniesionymi.

³⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

³⁸ Jednostki nowe nr 135, 646, 649 i 650 oraz modernizowane nr 130, 156, 183, 184, 237, 241, 302 i 305.

³⁹ W wersjach odpowiednio z 27 marca 2018 r., 25 sierpnia 2020 r., 19 listopada 2020 r. i 10 listopada 2021 r.

⁴⁰ Dla JRM nr 183, 184, 237 i 305.

⁴¹ JRM nr 156 i 241.

W przypadku 3 badanych umów dotyczących jednostek modernizowanych Spółka przed rozpoczęciem pierwszego okresu dostaw przedstawiła operatorowi dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych w art. 52 ust. 2 ustawy o rynku mocy⁴² (operacyjny kamień milowy), w tym niezależne ekspertyzy potwierdzające spełnienie wymagań emisyjnych, a dla pozostałych 5 badanych umów nie upłynął termin do złożenia powyższych dokumentów. W przypadku 4 badanych umów dotyczących jednostek nowych nie upłynął termin na przedstawienie dokumentów potwierdzających osiągnięcie finansowego i operacyjnego kamienia milowego.

(akta kontroli str. 13-22)

2.3. Wypełnienie obowiązków wynikających z umowy mocowej w zakresie zapewnienia dostaw mocy

Zgodnie z art. 67 ustawy o rynku mocy, po zakończeniu każdego kwartału w okresie objętym obowiązkiem mocowym dostawca zobowiązany jest do wskazania operatorowi określonej liczby godzin w każdym kwartale, w których jednostka dostarczała moc do systemu (demonstracja). Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Energii z 18 lipca 2018 r. w sprawie wykonania obowiązku mocowego, jego rozliczania i demonstrowania oraz zawierania transakcji na rynku wtórnym⁴³ zdolność do wykonania obowiązku mocowego wykazuje się poprzez wskazanie jednej godziny, w której ta jednostka wytwarzała energię elektryczną zgodnie ze swoim obowiązkiem mocowym.

Szczegółowym badaniem objęto wykonanie obowiązku demonstracji dla 32 jednostek objętych umowami mocowymi na lata 2021-2022 zawartymi w ramach aukcji głównej i aukcji dodatkowych. Spółka w stosunku do tych jednostek przeprowadziła 159 demonstracji, wszystkie z wynikiem pozytywnym.

(akta kontroli str. 13-22, 36-40, 106-108)

Zgodnie z art. 67 ust. 5 i 6 ww. ustawy operator może ogłosić testowy okres zagrożenia dla wybranych jednostek rynku mocy objętych obowiązkiem mocowym, a wynik testu jest pozytywny, jeżeli dostarczona moc przez jednostkę rynku mocy jest nie mniejsza od pełnej wielkości obowiązku mocowego tej jednostki w testowym okresie zagrożenia. Zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie demonstracji, jeżeli w odniesieniu do jednostki rynku mocy w danym kwartale został ogłoszony testowy okres zagrożenia, uznaje się, że jednostka ta wykazała zdolność do wykonania obowiązku mocowego w przypadku uzyskania pozytywnego wyniku testowego okresu zagrożenia.

W okresie 2021-2022 (I połowa) operator ogłosił 16 testowych okresów zagrożenia w stosunku do 14 jednostek⁴⁴. W przypadku jednostki nr 130 jeden test zakończył się wynikiem negatywnym – 22 czerwca 2021 r. jednostka zamiast deklarowanych 200 MW dostarczyła 197,935 MW, tj. o 1,03% mniej niż deklarowany obowiązek. Kolejne dwa testy tej jednostki: 10 listopada 2021 r. i 25 maja 2022 r., zakończyły się wynikiem pozytywnym. Zgodnie z art. 59 ust. 1-2a ustawy o rynku mocy dostawca mocy, który nie wykonał obowiązku mocowego, uiszcza na rzecz operatora karę według stawki kary obliczonej zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie demonstracji. W roku

⁴² Możliwość dostarczenia mocy przez te jednostki w wielkości nie mniejszej niż 95% obowiązku mocowego tych jednostek, przez ciągłą pracę przez okres co najmniej godziny, a także dokumenty potwierdzające zrealizowanie zakresu rzeczowego inwestycji oraz niezależną ekspertyzę potwierdzającą: poniesienie nakładów finansowych na daną jednostkę rynku mocy w wysokości nie mniejszej niż wymagany poziom nakładów, obliczony jako iloczyn mocy osiągalnej netto danej jednostki rynku mocy i jednostkowego poziomu nakładów finansowych określonych dla danej aukcji głównej (wynikającego z rozporządzenia w sprawie parametrów aukcji); spełnienie wymagań emisyjnych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) lub odpowiednio z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania oraz spełnienie wymagań określonych w art. 25 ust. 5 ustawy o rynku mocy – w przypadku ubiegania się o wydłużenie okresu dostaw o dwa lata w stosunku do maksymalnego okresu dostaw.

⁴³ Dz. U. z 2018 r., poz. 1455. Dalej: rozporządzenie w sprawie demonstracji.

⁴⁴ JRM nr 130, 156, 173, 182, 183, 185, 195, 221, 237, 241, 252, 265, 268, 270 i 302.

2021 r. stawka kary wynosiła 4263,47 zł za MWh. Przelewem z 16 września 2021 r. Spółka uiściła operatorowi karę w kwocie 8804,07 zł.

Zgodnie z art. 67 ust. 9 ww. ustawy za okres od testowego okresu zagrożenia zakończonego wynikiem negatywnym do dnia otrzymania od dostawcy mocy zgłoszenia gotowości do wykonania obowiązku mocowego przez jednostkę rynku mocy, dostawcy mocy nie przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie tego obowiązku. Spółka zgłosiła gotowości wykonania obowiązku mocowego 23 czerwca 2021 r. Testowe okresy zagrożenia dla pozostałych 13 jednostek zakończyły się wynikiem pozytywnym.

Przyczyną negatywnego wyniku była awaria jednej z trzech pomp głównych wody chłodzącej przy wysokiej temperaturze zewnętrznej (ok. 30° C). W celu uniknięcia ponownych negatywnych wyników testowych okresów zagrożenia podjęto decyzję o zgłaszaniu niższej dyspozycyjności jednostki przy wysokich temperaturach zewnętrznych.

(akta kontroli str. 13-22, 41-44, 133-139)

23 września 2022 r. na godziny 19-21 operator ogłosił okres zagrożenia dla 26 jednostek⁴⁵ Spółki, z których wszystkie zrealizowały obowiązek mocowy.

(akta kontroli str. 106-108, 129-130)

W latach 2021-2022 w JRM objętych obowiązkiem mocowym powyżej 50 MW wystąpiło [...] ⁴⁶ przestoju technicznych, trwających ponad 8 godzin. Łączny obowiązek mocowy tych jednostek w tym okresie wyniósł [...] ⁴⁷ MW, z czego na rynku wtórnym Spółka zabezpieczyła [...] ⁴⁸ MW ([...] ⁴⁹% obowiązku mocowego).

(akta kontroli str. 207-209)

2.4. Zarządzanie umową mocową zgodnie z ustawą o rynku mocy

Zgodnie z art. 48. ust. 1 pkt 1 ustawy o rynku mocy dostawca mocy po zakończeniu aukcji dodatkowych może w części lub w całości przenosić na inną jednostkę rynku mocy obowiązek mocowy dla przyszłej części okresu dostaw (obrót wtórny obowiązkiem mocowym). W kontrolowanym okresie Spółka zawarła [...] ⁵⁰ umów na rynku wtórnym na okresy dostaw przypadające w latach 2021-2022. Przeprowadzonych zostało [...] ⁵¹ transakcji. Nie wystąpiły przypadki transakcji dotyczących relokacji wielkości wykonanego obowiązku mocowego, tj. rozliczenia w całości lub w części niewykonanego obowiązku mocowego dostarczeniem mocy przez inną jednostkę rynku mocy ponad wielkość wymaganą w tym okresie zagrożenia w odniesieniu do tej jednostki (art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy).

Szczegółowym badaniem objęto 10 transakcji na rynku wtórnym. Badane transakcje zostały zgłoszone do rejestru rynku mocy najpóźniej na dobę przed okresem objętym transakcją, zostały przeprowadzone z certyfikowaną jednostką rynku mocy, dotyczyły godzin pomiędzy 7 a 20 w dni powszednie i obowiązku mocowego większego niż 0,001 MW, a operator nie zgłosił sprzeciwu wobec transakcji.

(akta kontroli str. 13-22, 36-40, 54-98)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na uzyskaniu negatywnego wyniku testowego okresu zagrożenia dla JRM

⁴⁵ JRM nr 130, 142, 156, 163, 172, 173, 183, 184, 185, 195, 196, 198, 201, 202, 235, 237, 241, 265, 268, 270, 272, 274, 275, 302, 305.

⁴⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁴⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

nr 130, w wyniku dostarczenia 197,935 MW, tj. o 1,03% mniej niż deklarowany obowiązek o wartości 200 MW.

W objętej szczegółowym badaniem próbie 10 inwestycji polegających na budowie nowych i modernizacji istniejących jednostek rynku mocy na potrzeby realizacji umów mocowych nie stwierdzono okoliczności wskazujących na zagrożenie niedotrzymania terminów rozpoczęcia realizacji umów mocowych, z wyjątkiem budowy nowej jednostki nr 646, z której realizacji Spółka zrezygnowała w formie zadeklarowanej we wniosku o certyfikację do aukcji, co może skutkować rozwiązaniem umowy mocowej i realizacją poręczenia przez operatora w razie nieosiągnięcia finansowego kamienia milowego do stycznia 2024 r. Spółka prawidłowo realizowała zawarte umowy mocowe oraz wypełniała obowiązki sprawozdawcze i informacyjne wobec operatora. Spółka prawidłowo realizowała transakcje na rynku wtórnym. Negatywny wynik jednego z 16 testowych okresów zagrożenia miał charakter incydentalny i nie wpływał negatywnie na ogólną działalność Spółki w kontrolowanym zakresie.

3. Efekty uczestnictwa w rynku mocy

3.1. Wpływ rynku mocy na rozwój mocy wytwórczych

Na 1 stycznia 2021 r. Spółka była w posiadaniu fizycznych jednostek wytwórczych o mocy nie mniejszej niż 2 MW o łącznej mocy osiągalnej 2203,926 MW, natomiast łączny obowiązek mocowy z zawartych umów na dostawy w tym roku wyniósł do 791,722 MW (w tym 86 MW w ramach aukcji dodatkowych na dostawy wyłącznie w I kwartale), co stanowiło 35,92% mocy osiągalnej tych jednostek.

Na 1 stycznia 2022 r. Spółka była w posiadaniu fizycznych jednostek wytwórczych o mocy nie mniejszej niż 2 MW o łącznej mocy osiągalnej 2397,026 MW, natomiast łączny obowiązek mocowy z zawartych umów na dostawy w tym roku wyniósł do 1494,737 MW (w tym 299,020 MW w ramach aukcji dodatkowych na dostawy wyłącznie w I i IV kwartale), co stanowiło 62,36% mocy osiągalnej tych jednostek.

(akta kontroli str. 13-22)

W kwestii uwzględniania potencjalnych przychodów z rynku mocy w kalkulacji stopy zwrotu inwestycji związanych z modernizacją i budową jednostek wytwórczych Prezes wyjaśnił, że czynnik ten był brany pod uwagę w przypadku jednostek nowych (planowanych), a warunkiem podjęcia decyzji o inwestycji było osiągnięcie stopy zwrotu na poziomie nie niższym niż przyjęty w Grupie Kapitałowej PGE, natomiast nie był czynnikiem decydującym o realizacji inwestycji. W przypadku jednostek modernizowanych, ze względu na obligatoryjny charakter zakresu prac wynikających z wymogów bezpieczeństwa, prawnych i środowiskowych, czynnik ten nie był brany pod uwagę, z wyjątkiem JRM nr 173, dla której kalkulację przeprowadzono, jednakże również w tym przypadku potencjalne przychody z rynku mocy nie miały wpływu na osiągnięcie stopy zwrotu wymaganej do podjęcia decyzji o modernizacji.

(akta kontroli str. 36-40, 133-139)

Analiza przychodów Spółki w latach 2021-2022 (I połowa) z tytułu realizacji umów mocowych przez jednostki zmodernizowane, będące w posiadaniu Spółki na 30 czerwca 2022r.⁵² wykazała, że uzyskane w tym okresie przychody w skali roku stanowiły od [...]⁵³% do [...]⁵⁴% kwoty nakładów poniesionych na modernizację w celu realizacji umów mocowych, a średnio stanowiły [...]⁵⁵% tych nakładów.

(akta kontroli str. 13-22)

⁵² JRM nr 156, 241 i 305.

⁵³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Analizą porównawczą kosztów wytworzenia 1 MWh energii elektrycznej w roku 2020 i 2021 objęto 9 jednostek⁵⁶, które realizowały obowiązek mocy w 2021 r. W roku 2020 koszt wytworzenia 1MWh wahał się dla poszczególnych jednostek od [...]⁵⁷ zł do [...]⁵⁸ zł, a w roku 2021 - od [...]⁵⁹ zł do [...]⁶⁰ zł. Na koszt ten w głównej mierze składał się koszt zakupu paliwa, który w 2020 r. wahał się od [...]⁶¹ zł do [...]⁶² zł, a w 2021 r. - od [...]⁶³ zł do [...]⁶⁴ zł. Koszty środowiskowe (w tym koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂) wahały się w 2020 r. od [...]⁶⁵ zł do [...]⁶⁶ zł, a w 2021 r. – od [...]⁶⁷ zł do [...]⁶⁸ zł.

Prezes wyjaśnił, że przychody z rynku mocy nie miały wpływu na wysokość kosztów wytworzenia 1 MWh energii elektrycznej, ponieważ działalność Spółki jest nastawiona na zaspokajanie potrzeb rynku ciepłowniczego przy wykorzystaniu głównie aktywów kogeneracyjnych, w związku z czym produkcja energii elektrycznej jest pochodną zapotrzebowania na energię ciepłą, determinowanego przez warunki pogodowe. W związku z tym udział Spółki w rynku mocy nie wpłynął na wolumen produkcji energii elektrycznej, a tym samym na koszt wytworzenia 1 MWh.

(akta kontroli str. 36-40, 106-108, 126-128)

3.2. Wynagrodzenie za wykonanie obowiązku mocowego

W latach 2021-2022 (I połowa) Spółka z tytułu realizacji obowiązku mocowego otrzymała od operatora wynagrodzenie w łącznej kwocie 566 618,1 tys. zł netto, z tego 455 329,2 tys. zł netto w 2021 r. i 111 288,9 tys. zł netto w I połowie 2022 r.

Spółka, zgodnie z art. 58 ust. 6 ustawy o rynku mocy, w ciągu 7 dni od zakończenia każdego miesiąca otrzymywała od operatora informację o wykonaniu obowiązku mocowego, a następnie, zgodnie z art. 60 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy, wystawiała fakturę odrębnie dla każdej jednostki rynku mocy (z wyjątkiem 3 przypadków) i w terminie otrzymywała należne wynagrodzenie. W przypadku jednostki nr 202, trzy faktury za okres od stycznia do marca 2021 r. Spółka wystawiła w czerwcu i lipcu 2021 r. Prezes wyjaśnił, że wynikało to z konieczności dokonania korekty wynagrodzenia w związku z procedurą uzyskania świadectwa potwierdzenia dla jednostki kogeneracji, o którym mowa w art. 63 ust. 1 ustawy.

(akta kontroli str. 13-22, 36-40, 45-53)

⁵⁶ JRM nr 130, 142, 156, 173, 198, 201, 202, 241 i 305.

⁵⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁵⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶¹ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶² Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶³ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 uodip oraz art. 11 ust. 4 uoznk NIK wyłącza jawność informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenia dokonano w interesie przedsiębiorcy.

3.3. Realizacja obowiązków informacyjnych dotyczących spełnienia limitu emisji

Zgodnie z art. 67a ust. 1 ustawy o rynku mocy⁶⁹, od 2022 r. dostawca mocy w terminie do 90 dni kalendarzowych od zakończenia każdego roku dostaw zobowiązany był złożyć operatorowi oświadczenie o spełnieniu lub niespełnieniu limitu emisji przez daną jednostkę rynku mocy w odniesieniu do zakończonego roku dostaw. Zgodnie z art. 8 ustawy zmieniającej, w odniesieniu do jednostek rynku mocy, w skład których wchodzi wyłącznie jednostki wytwórcze, które rozpoczęły produkcję komercyjną przed 4 lipca 2019 r., obowiązek złożenia oświadczeń stosuje się dla dostaw realizowanych od roku 2025, w związku z czym Spółka nie była zobligowana do złożenia oświadczeń w kwestii limitów emisji.

Analiza danych dotyczących emisji zanieczyszczeń przez 21 JRM zgłoszonych do aukcji wykazała, że w przypadku 20 JRM wzrosła emisja CO₂, w 12 zmalała emisja tlenków siarki i azotu, a w 9 zmalała emisja pyłów.

(akta kontroli str. 9-12, 13-22, 131-132)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Spółki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa
kontrolowanej
działalności

Spółka prawidłowo realizowała obowiązki związane z rozliczeniami wynikającymi z realizacji umów mocowych. Spółka w kontrolowanym okresie nie była zobligowana do składania oświadczeń w kwestii limitów emisji. Na etapie planowania nowych jednostek rynku mocy potencjalne przychody z tytułu realizacji umów mocowych były brane pod uwagę przy kalkulacji stopy zwrotu z tych inwestycji.

Uwagi i wnioski

IV. Uwagi i wnioski

W związku z usunięciem stwierdzonej nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 12 maja 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
Michał Musioł
(-)

Kontroler:

Adam Czugajewicz
główny specjalista kontroli państwowej
(-)

⁶⁹ Dodanym na mocy art. 1 pkt 41 ustawy zmieniającej.